

Yttrande från Europeiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning"

COM(2011) 778 final – 2011/0389 (COD)

och "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse"

COM(2011) 779 final – 2011/0359 (COD)

(2012/C 191/12)

Föredragande: **Peter MORGAN**

Den 13 december 2011 beslutade Europaparlamentet och den 26 januari 2012 beslutade Europeiska unionens råd att i enlighet med artikel 50 i EUF-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/43/EG om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning"

COM(2011) 778 final – 2011/0389 (COD).

Den 15 december 2011 beslutade Europaparlamentet och den 26 januari 2012 beslutade Europeiska unionens råd att i enlighet med artikel 114 i EUF-fördraget rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse"

COM(2011) 779 final – 2011/0359 (COD).

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 17 april 2012.

Vid sin 480:e plenarsession den 25–26 april 2012 (sammanträdet den 26 april) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 110 röster för, 18 röster emot och 63 nedlagda röster.

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 Efter yttrandet om grönboken om revisionspolitik⁽¹⁾ hade kommittén förväntat sig att det nuvarande revisionsdirektivet 2006/43/EG⁽²⁾ skulle uppdateras. I stället föreslår kommissionen nu dels en delvis revision av direktivet, dels en förordning.

1.2 Kommittén stöder förslaget till direktiv som överensstämmer med kommitténs yttrande om grönboken. I många avseenden stöder vi även förordningen.

1.3 Det tycks finnas två avsikter med denna tekniska utformning, nämligen dels att införa grundläggande ändringar på revisionsmarknaden, dels att mycket detaljerat föreskriva vilka förfaranden som ska gälla för företagsrevisioner och förhållandet mellan styrelsen och revisionskommittén.

1.4 Man har endast i ringa omfattning beaktat EESK:s rekommendation att revisionsreformen borde införlivas med rekommendationerna i fråga om företagsstyrning. Frågan om hur både lagstadgade revisorer och revisionskommittéer ska förbättra sin kommunikation med intressenter och aktieägare diskuteras inte.

1.5 Kommissionen föreslår en grundläggande förändring av revisionsmarknaden genom ett obligatoriskt byte av lagstadgade revisorer efter sex år och genom strukturella bestämmelser som omfattar icke-revisionstjänster i syfte att begränsa specifika företags marknadsandelar i vissa medlemsstater.

1.6 I stället för att lösa problemen på revisionsmarknaden genom en förordning föreslog kommittén att man skulle hänvisa till konkurrensmyndigheterna. Dessa myndigheter är rustade för att genomföra omfattande ekonomiska bedömningar och föreslå lämpliga lösningar. För ett par månader sedan blev situationen i Storbritannien remitterad till de brittiska konkurrensmyndigheterna. I enlighet med yttrandet om grönboken vill EESK uppmuntra Tyskland och Spanien att följa samma linje. Kommittén erkänner ändå att den aktuella förordningen

⁽¹⁾ EUT C 248, 25.8.2011, s. 92.

⁽²⁾ EUT L 157, 9.6.2006, s. 87.

möjliggör bättre samstämmighet mellan den lagstadgade revisionen av verksamheter av allmänt intresse inom Europa, vilket är av avgörande betydelse med tanke på den ekonomiska stabiliteten och en förstärkning av den inre marknaden.

1.7 I yttrandet om grönboken stödde inte kommittén ett obligatoriskt byte av lagstadgade revisorer. Vi föreslog istället en obligatorisk ny upphandling av kontraktet vart sjätte till åttonde år. Kommittén står fast vid denna ståndpunkt efter noggrant övervägande av de nya förslagen, men vi välkomnar andra bestämmelser i förordningen. Eftersom den huvudansvarige revisorn ska bytas ut efter sju år föreslår EESK att den obligatoriska nya upphandlingen också ska äga rum efter sju år.

1.8 I sitt yttrande om grönboken framförde kommittén en mycket tydlig synpunkt gällande andra tjänster än revision. Lagstadgade revisorer bör inte till de kunder för vilka de utför lagstadgad revision tillhandahålla tjänster som kan ge upphov till intressekonflikter för den lagstadgade revisorn, eller med andra ord situationer där den lagstadgade revisorn skulle kontrollera sitt eget arbete. Lagstadgade revisorer bör dock ha frihet att tillhandahålla ett komplett utbud av andra tjänster än revision till icke-revisionskunder. Dessa erfarenheter skulle gagna såväl revisions- som icke-revisionskunder.

1.9 Kommittén stöder inte förslaget om att företag endast ska erbjuda revisions tjänster. Metoden för att fastställa om ett revisionsföretag ska fråntas rätten att erbjuda icke-revisions tjänster bör utgå. Kommissionen är bekymrad över de eventuella riskerna i samband med vissa företags dominerade ställning i tre länder. EESK rekommenderar att kommissionen tar itu med dessa få fall direkt eller via de relevanta behöriga myndigheterna och/eller konkurrensmyndigheterna.

1.10 I likhet med alla EESK-yttranden framhåller vi att de små och medelstora företagens ställning måste beaktas. Om ett sådant företag är börsnoterat är det per definition ett företag av allmänt intresse och omfattas följaktligen av förordningens omfattande, stränga bestämmelser som utformats för revision av banker. Punkt 4.1.1 innehåller en analys av företag som är börsnoterade på London Stock Exchange. Londonbörsen har kommit längre än andra EU-börser när det gäller att tillhandahålla kapital till mindre företag. Aktiekapital är flexiblare än banklån. Hälften av de företag som är börsnoterade i London bör i likhet med små och medelstora företag som är börsnoterade på andra ställen i Europa beviljas befrielse eller undantag från denna förordning.

1.11 EESK framhåller att punkt 2 i artikel 14 i hög grad innebär en begränsning av vad intressenterna annars kunnat förvänta sig av den lagstadgade revisionen och väcker frågan om vilken roll revisionen ska spela.

1.12 Förordningen omfattar även de etiska normer och de revisions- och kvalitetsstandarder som redan gäller inom branschen och hänvisar inte till relevanta ändringar av standarder. Har kommissionen för avsikt att inte ta hänsyn till arbetet inom dessa organ?

1.13 Sammanfattningsvis stöder kommittén till fullo det reviderade direktivet, och vi ställer oss positiva till många bestämmelser i förordningen. Kommittén är dock mycket bekymrad över att förordningen även ska gälla små och medelstora företag och rekommenderar att de mer genomgripande förslagen bör övervägas ytterligare.

2. Inledning

2.1 Detta yttrande är en reaktion på två parallella förslag från kommissionen, dels en förordning som syftar till att höja kvaliteten på revisioner av årsboksutslut gällande företag av allmänt intresse, dels ett direktiv i syfte att främja den inre marknaden för lagstadgad revision. Dessa förslag utarbetades efter ett omfattande samråd baserat på "Grönbok – Revisionspolitik: Lärdomar från krisen" ⁽³⁾. EESK har utarbetat ett omfattande yttrande om grönboken som detta yttrande bygger på.

2.2 Det finns för närvarande ett gällande revisionsdirektiv (2006/43/EG) ⁽⁴⁾. Kommissionens förslag innebär att detta direktiv ändras genom det nya direktivet, och att revisionen av företag av allmänt intresse ska förbättras i och med den nya förordningen. Följaktligen föreslås det att bestämmelserna om lagstadgad revision av företag av allmänt intresse i direktiv 2006/43/EG ⁽⁵⁾ ska utgå ur det direktivet och i stället regleras genom den nya förordningen.

2.3 Samtliga synpunkter som EESK skulle vilja framföra om revisionens samhälleliga betydelse, dess roll i samband med den finansiella krisen, marknaden för revisions tjänster, osv., har redan framförts i yttrandet om grönboken. Detta yttrande koncentreras på de detaljerade förslag som ingår i de nya lagförslagen.

3. EESK:s syn på direktivet

3.1 De viktigaste ändringarna av direktivet om lagstadgad revision är följande:

3.1.1 **Uppdelning mellan direktivet om lagstadgad revision och ytterligare en rättsakt om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse**

3.1.2 **Definition av lagstadgad revision för att ta hänsyn till det nya redovisningsdirektivet**

3.1.3 **Ändring av bestämmelserna om ägande**

Medlemsstaterna får inte längre kräva att ett lägsta kapitalbelopp i ett revisionsföretag innehas av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag, under förutsättning att

⁽³⁾ COM(2010) 561 final.

⁽⁴⁾ EUT L 157, 9.6.2006, s. 87.

⁽⁵⁾ Se fotnot 4.

endast de deltagande lagstadgade revisorerna eller revisionsbyråerna har inflytande över utfärdandet av revisionsutlåtanden. Medlemsstaterna bör dock kunna besluta om lämpligheten i ett sådant externt deltagande i kapitalplaceringen med tanke på nationella förhållanden.

3.1.4 Pass för revisionsföretag

3.1.5 Pass för lagstadgade revisorer och en "uppmjukning" av villkoren för att en lagstadgad revisor ska godkännas i en annan medlemsstat

3.1.6 Krav på att behöriga myndigheter ska samarbeta i fråga om utbildningskrav och lämplighetsprov

3.1.7 Revisionsstandarder och revisionsrapportering

3.1.8 Nya bestämmelser beträffande behöriga myndigheter

EESK stöder inrättandet av behöriga myndigheter i medlemsstaterna med uppgift att fungera som oberoende nationella lagstiftnings- och tillsynsorgan samt Esmas nationella motparter. Om det redan finns välfungerande behöriga oberoende organ för tillsyn av revisorer i medlemsstaterna (inbegripet revisorsnämnder) anser dock EESK att dessa organ bör omfattas på samma villkor av den nya tillsynsramen och inte ställas utanför.

3.1.9 Förbud mot avtalsklausuler som kan påverka valet av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag

3.1.10 Särskilda regler för lagstadgad revision av små och medelstora företag

3.2 EESK stöder samtliga ändringar. De flesta överensstämmelser med EESK:s yttrande om grönboken.

4. EESK:s syn på förordningen

Detta avsnitt följer förordningens struktur. Viktiga delar av texten återges eller sammanfattas och kommenteras därefter efter behov i enlighet med EESK:s yttrande.

AVDELNING I: SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

4.1 Artiklarna 1 till 3 – Syfte, tillämpningsområde och definitioner

"Denna förordning är tillämplig på revisorer som utför lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och på granskade företag av allmänt intresse, t.ex. när det gäller reglerna för de revisionskommittéer som sådana företag ska ha. Allteftersom finanssektorn utvecklas inrättas nya kategorier av finansinstitut enligt unionslagstiftningen, och det är följaktligen lämpligt att definitionen av företag av allmänt intresse även omfattar värdepappersföretag, betalningsinstitut, företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), institut för elektroniska pengar och alternativa investeringsfonder."

4.1.1 Utöver kreditinstitut, försäkringsbolag och alla andra finansiella tjänsteföretag definieras företag av allmänt intresse som bolag vars aktier är börsnoterade på offentliga börser. EESK anser att kraven i denna förordning är alltför omfattande för de små och medelstora företagen. I definitionen av små och medelstora företag ingår sysselsättning, inkomst och/eller balansräkning. I förordningen används börsvärde för att definiera större företag, och EESK föreslår att börsvärdet även ska användas för att definiera små och medelstora företag i samband med lagstadgad revision. Befrielse eller undantag bör vara tillåtet för företag med ett marknadsvärde på upp till 120 miljoner euro. Nedan redovisas en analys av företag som är börsnoterade på London Stock Exchange. Fördelningen av företag enligt marknadsvärdet är förmodligen ungefär densamma på andra EU-börser. Liknande överväganden bör även gälla små och medelstora företag som erbjuder finansiella tjänster, vars verksamhet troligtvis saknar betydelse för marknaden.

Företagens egna kapitalbas
(Kurs £1 = EUR 1,20)

Storlek (milj. euro)	Huvudmarknad: 985 företag Värde av eget kapital: EUR 2 336 055 m			Alternativ investeringsmarknad: 1 122 företag Värde av eget kapital: EUR 85 107 m		
	Antal företag	% av företagen	Marknadsvärde %	Antal företag	% av företagen	Marknadsvärde %
Mer än 2 400	116	11,8	86,2	1	0,1	4,2
1 200-2 400	87	8,8	6,4	6	0,5	13,1
600-1 200	91	9,2	3,4	16	1,4	16
300 – 600	106	10,6	2	34	3	15,4
120 – 300	169	17,2	1,4	92	8,2	20,4
60 – 120	101	10,3	0,4	133	11,9	13
30– 60	79	8	0,2	200	17,4	9,9

Företagens egna kapitalbas (Kurs £1 = EUR 1,20)						
Storlek (milj. euro)	Huvudmarknad: 985 företag Värde av eget kapital: EUR 2 336 055 m			Alternativ investeringsmarknad: 1 122 företag Värde av eget kapital: EUR 85 107 m		
	Antal företag	% av företagen	Marknadsvärde %	Antal företag	% av företagen	Marknadsvärde %
12 – 30	88	8,9	0,1	229	20,4	5,3
6 – 12	40	4,1	0	156	13,9	1,5
0 - 6	61	6,1	0	240	21,4	0,9
Other	47	4,7		15	1,3	
> 120	569	57,7	99,4	149	13,2	69,3
< 120	369	37,5	0,6	958	85,4	30,7
< 60	268	27,2	0,2	825	73,5	17,7
< 30	189	19,2	0,1	625	55,7	7,8

Källa: London Stock Exchanges webbplats / Statistics

4.2 Artikel 4 – Stora företag av allmänt intresse

a) De tio största emittenterna av aktier i varje medlemsstat, mätt genom börsvärde, och alla emittenter av aktier som hade ett genomsnittligt börsvärde på över 1 000 000 000 euro under de tre föregående kalenderåren.

b) och c) Alla enheter inom finanssektorn som balansdagen har en balansomslutning på över 1 000 000 000 euro.”

4.2.1 Dessa definitioner gäller bestämmelserna i artikel 10.5.

AVDELNING II: VILLKOR FÖR UTFÖRANDE AV LAGSTADGAD REVISION AVFÖRETAG AV ALLMÄNT INTRESSE

KAPITEL I: Oberoende och undvikande av intressekonflikter

4.3 Artiklarna 5–8

4.3.1 EESK stöder i princip dessa 4 artiklar.

4.4 Artikel 9 – Revisionsarvoden

”2. Om en lagstadgad revisor eller ett revisionsföretag tillhandahåller relaterade finansiella revisionstjänster i enlighet med artikel 10.2, ska arvoden för sådana tjänster vara begränsade till högst 10 procent av de arvoden som den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget erhåller från den granskade enheten för den lagstadgade revisionen.

3. Om de totala arvoden som erhålls från ett företag av allmänt intresse som är föremål för en lagstadgad revision antingen uppgår till mer än 20 procent, eller till mer än 15 procent under två år i följd av de totala inkomster som erhålls av den lagstadgade revisor eller det revisionsföretag som utför den lagstadgade revisionen, ska revisorn eller revisionsföretaget rapportera [detta] till revisionskommittén.

Revisionskommittén ska överväga huruvida revisionsuppdraget ska bli föremål för en kvalitetssäkringskontroll av en annan lagstadgad revisor eller ett annat revisionsföretag före utfärdandet av revisionsberättelsen.

Om de totala inkomster som erhålls från ett företag av allmänt intresse som är föremål för en lagstadgad revision under två år i följd uppgår till 15 procent eller mer av de totala årliga inkomster som erhålls av den lagstadgade revisor eller det revisionsföretag som utför den lagstadgade revisionen, ska revisorn eller revisionsföretaget informera den behöriga myndighet[en].”

4.4.1 EESK stöder förslagen om öppenhet och insyn. Den gräns på 10 % som anges i punkt 2 är emellertid godtycklig. EESK föreslår att tjänster i anslutning till revision (se punkt 10.2 nedan) ska utgöra en del av revisionsplanen (se punkt 4.16.2 nedan) och prissättas utan godtyckliga gränser inom ramen för den totala revisionen.

4.5 Artikel 10 – Förbud mot tillhandahållande av andra tjänster än revision

”1. En lagstadgad revisor eller ett revisionsföretag som utför lagstadgad revision av företag av allmänt intresse får till den granskade enheten tillhandahålla lagstadgade revisionstjänster och relaterade finansiella revisionstjänster.

2. För tillämpningen av denna artikel avses med relaterade revisions tjänster

- a) utföra revision eller granskning av delårsredovisningar,
- b) utfärda revisionsförklaringar av företagsstyrningsberättelser,
- c) utfärda revisionsförklaringar i frågor som rör företagets sociala ansvar,
- d) intyga riktigheten hos eller attestera regelbunden rapportering när det gäller finansinstitut,
- e) intyga att skattebestämmelserna följs,
- f) alla andra obligatoriska uppgifter som ska fullgöras i anslutning till revisionsarbetet.

3. En lagstadgad revisor eller ett revisionsföretag som utför lagstadgad revision av företag av allmänt intresse får varken direkt eller indirekt till den granskade enheten tillhandahålla andra tjänster än revision. I denna artikel avses med andra tjänster än revision

- a) Alla tjänster som medför intressekonflikter:
 - (i) Experttjänster som inte är förknippade med revision, skatterådgivning, allmän förvaltning och andra rådgivande tjänster.
 - (ii) Bokföring och utarbetande av redovisningshandlingar och årsbokslut.
 - (iii) Utformning och införande av förfaranden för internkontroll eller riskhantering samt riskrådgivning.
 - (iv) Värderingstjänster, utfärdande av oberoende bedömningar eller rapporter om bidrag in natura.
 - (v) Aktuarietjänster och juridiska tjänster, däribland tvistlösning.
 - (vi) Utformning och införande av finansiella informationstekniska system för företag av allmänt intresse.
 - (vii) Deltagande i revisionsklientens interna revision och tillhandahållande av tjänster i anknytning till den interna revisionsfunktionen.
 - (viii) Mäklar- eller handlartjänster, investeringsrådgivning eller investeringsbanktjänster.

b) Tjänster som kan medföra intressekonflikter:

- (i) Personalledningstjänster.
- (ii) Utfärdande av administrativa skrivelser för investerare i samband med emittering av ett företags värdepapper.
- (iii) Utformning och införande av finansiella informationstekniska system.
- (iv) Tillhandahållande av tjänster som rör företagsbesiktning till säljaren eller köparen vid eventuella sammanslagningar och förvärv.

4.5.1 I sitt yttrande om grönboken framhöll EESK att lagstadgade revisorer inte bör tillhandahålla tjänster som kan ge upphov till intressekonflikter till de kunder för vilka de utför lagstadgad revision. Även om beskaffenheten av de tjänster som förtecknas i 3 a) och b) ovan borde diskuteras stöder EESK syftet med förordningen.

4.5.2 Det kan inte uteslutas att det kan uppstå situationer där det vore högst rimligt att en lagstadgad revisor erbjuder en av de tjänster som förtecknas under punkt (i) till (v) i förteckning a) till en kund för vilken han utför en lagstadgad revision. Oförutsebara händelser – force majeure – kan inträffa, och företagskatastrofer inträffar då och då. Tjänster från förteckning b) bör kunna tillhandahållas efter revisionskommitténs eller den behöriga myndighetens godkännande. Det samma bör gälla tjänsterna på förteckning a) under exceptionella omständigheter.

”5. Om ett revisionsföretag genererar mer än en tredjedel av sina årliga revisionsinkomster från stora företag av allmänt intresse, och tillhör ett nätverk vars medlemmar har sammanlagda årliga revisionsinkomster som överstiger 1 500 miljoner EUR inom Europeiska unionen, ska det uppfylla följande villkor:

- a) Det får varken direkt eller indirekt tillhandahålla andra tjänster än revision till företag av allmänt intresse.
- b) Det får inte tillhöra ett nätverk som tillhandahåller andra tjänster än revision inom unionen.
- e) Ett sådant revisionsföretag får varken direkt eller indirekt inneha mer än 5 procent av kapitalet eller rösträtterna i någon enhet som tillhandahåller de tjänster som anges i punkt 3.”

4.5.3 Enligt EESK:s åsikt är avsikten med dessa bestämmelser att ta itu med de fyra stora revisionsföretagens dominerande marknadsställning i Storbritannien, Tyskland och Spanien (olika företag i varje enskilt fall) och att de ska ha en avskräckande

verkan när det gäller att skaffa sig en sådan ställning i framtiden. I yttrandet om grönboken föreslog EESK att problemet med en dominerande marknadsposition skulle hänvisas till konkurrensmyndigheterna. I Storbritannien pågår redan en utredning, och vi föreslår att Tyskland och Spanien följer detta exempel i väntan på att den aktuella förordningen antas.

4.5.4 Kommittén stöder inte förslaget om att ett företag endast ska få erbjuda revisionstjänster. Vi anser att en sådan förändring troligtvis kommer att påverka kvaliteten på revisionspersonalen och de lagstadgade revisionerna negativt. EESK håller fast vid sin ståndpunkt att revisorer bör ha frihet att tillhandahålla ett komplett utbud av andra tjänster än revision till icke-revisionskunder.

4.5.5 I sitt yttrande om grönboken framhöll kommittén att vi stöder att en revisor eller ett revisionsföretag kan tillhandahålla vissa andra tjänster än revision till små och medelstora företag för vilka de utför lagstadgad revision. Mindre företag skulle få bättre kvalitet, service och valuta för pengarna från en enda rådgivare. EESK håller fast vid denna ståndpunkt.

4.6 Artikel 11 – Förberedelse för lagstadgad revision och bedömning av hot mot oberoendet

4.6.1 EESK stöder dessa bestämmelser.

KAPITEL II: Konfidentialitet och tystnadsplikt

4.7 Artiklarna 12 och 13

4.7.1 EESK stöder dessa bestämmelser.

KAPITEL III: Utförande av lagstadgad revision

4.8 Artikel 14 – Den lagstadgade revisionens omfattning

"2. Utan att det påverkar de rapporteringskrav som avses i artiklarna 22 och 23, ska den lagstadgade revisionen inte omfatta försäkringar om den granskade enhetens framtida lönsamhet eller hur effektivt och ändamålsenligt enhetens lednings- eller förvaltningsorgan har bedrivit eller kommer att bedriva enhetens verksamhet."

4.8.1 EESK vill framhålla punkten ovan, eftersom den i hög grad innebär en begränsning av vad intressenterna annars kunnat förvänta sig av den lagstadgade revisionen och väcker frågan om vilken roll revisionen ska spela.

4.9 Artikel 15 – Professionell skepticism

"Den lagstadgade revisorn eller revisionsföretaget ska agera med yrkesmässig skepticism under revisionsuppdraget. Med professionell skepticism avses en ifrågasättande inställning, att vara uppmärksam på

förhållanden som eventuellt kan tyda på felaktigheter till följd av bedrägeri eller oegentligheter och att göra en kritisk bedömning av revisionsunderlag."

4.9.1 Liksom i yttrandet om grönboken stöder EESK betoningen på professionell skepticism.

4.10 Artiklarna 16–20

4.10.1 EESK stöder användandet av internationella revisionsstandarder och övriga bestämmelser i artiklarna 16–20.

KAPITEL IV: Revisionsrapportering

4.11 Artikel 21 – Resultat av lagstadgade revisioner

"Den lagstadgade revisorn ska redovisa resultatet av en lagstadgad revision i följande rapporter:

— En revisionsberättelse i enlighet med artikel 22.

— En kompletterande revisionsberättelse som överlämnas till revisionskommittén i enlighet med artikel 23."

4.12 Artikel 22 – Revisionsberättelse

"2. Revisionsberättelsen ska vara i skriftlig form. Den ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

k) En beskrivning av de områden där det finns störst risk för väsentliga felaktigheter i årsbokslutet eller i den sammanställda redovisningen, inklusive kritiska uppskattningar och bedömningar eller områden med måtosäkerhet.

l) Ett utlåtande om situationen för den granskade enheten, särskilt en bedömning av enhetens förmåga att uppfylla sina skyldigheter inom överskådlig framtid och följaktligen dess förmåga att fortsätta verksamheten.

m) En bedömning av enhetens interna kontrollsystem, inklusive väsentliga kontrollbrister som påvisats under den lagstadgade revisionen samt bokförings- och redovisningssystem.

o) Uppgifter om och beskrivning av eventuella överträdelse av redovisningsregler, relevant lagstiftning eller bestämmelser i bolagsordningen, beslut om redovisningspolicy och andra frågor som är viktiga för styrningen av enheten.

q) Om den lagstadgade revisionen har utförts av ett revisionsföretag ska alla medlemmar i revisionsgruppen namnges i revisionsberättelsen och den ska även innehålla en försäkran om att samtliga medlemmar har varit fullständigt oberoende och att de varken har något direkt eller indirekt intresse i den granskade enheten.

- t) Ett revisorsutlåtande i vilket klart ska anges de lagstadgade revisorernas uppfattning om huruvida årsbokslutet eller den sammanställda redovisningen ger en sann och rättvisande bild i enlighet med den relevanta föreställningsramen för den finansiella rapporteringen som följts.
- u) En hänvisning till varje förhållande som de lagstadgade revisorerna fäst särskild uppmärksamhet på utan att det föranlett att revisionsberättelsen lämnats med reservation.
4. Revisionsberättelsen får inte vara längre än fyra sidor eller 10 000 tecken (utan mellanslag).”

4.12.1 Denna revisionsberättelse ersätter det revisionsuttalande som för närvarande publiceras som en del av årsrapporten och årsbokslutet för företag av allmänt intresse. I punkt 2 anges 23 element, a) till w), som ska inkluderas i revisionsberättelsens fyra sidor. I EESK:s yttrande om grönboken om revisionspolitik kritiserades de meningslösa och intetsägande standardfraserna i revisionsuttalandena, som visade på mycket lite variation mellan företagen och mellan sektorerna. Denna revisionsberättelse kommer att avslöja mer, vilket kanske inte välkomnas av de granskade enheterna.

4.12.2 Det finns ett krav om att revisionsgruppens medlemmar ska namnges. För de största företagen av allmänt intresse kan detta gälla hundratals personer. Det måste ändå vara så att en revisionsberättelse från ett mycket stort företag kan skilja sig, i fråga om storlek och omfattning, från en revisionsberättelse från ett företag som bara är en hundradel så stort. Ett antal av kraven verkar inte överensstämma med de internationella revisionsstandarderna. I förordningen hänvisas det inte till dessa standarder.

4.13 Artikel 23 – Kompletterande revisionsberättelse till revisionskommittén

”1. Den kompletterande revisionsberättelsen får lämnas till den granskade enhetens bolagsstämma om lednings- eller förvaltningsorganet så beslutar.”

4.13.1 EESK anser att det inte är troligt att de granskade enheterna skulle lämna ut hela revisionsberättelsen. Enligt EESK:s mening bör revisionsberättelsen delges företagets arbetsmarknadsparter, med beaktande av de olika nationella systemen för arbetstagarinflytande.

”2. Den kompletterande revisionsberättelsen ska innehålla en utförlig och explicit redogörelse för resultaten av den lagstadgade revision som utförts och ska åtminstone innehålla följande uppgifter:

- f) En redogörelse för och en förklaring av bedömningar av väsentliga osäkerhetsfaktorer som kan kasta tvivel över den granskade enhetens förmåga att fortsätta verksamheten.
- g) En detaljerad bedömning av huruvida bokföringen, redovisningen, samtliga granskade dokument, årsbokslutet eller den sammanställda

redovisningen samt eventuella kompletterande revisionsberättelser är korrekta.

- h) En redogörelse för och en detaljerad förklaring av alla fall av bristande efterlevnad, inklusive icke-väsentliga fall om de anses vara av betydelse för att revisionskommittén ska kunna fullgöra sina uppgifter.
- i) En bedömning av de värderingsmetoder som har tillämpats på de olika posterna i årsbokslutet eller den sammanställda redovisningen, inklusive eventuella följder av ändringar av metoderna.
- j) Fullständig information om alla garantier, administrativa skrivelser och offentliga ingripanden som har beaktats i bedömningen av den granskade enhetens förmåga att fortsätta verksamheten.
- k) En bekräftelse av deltagande vid inventeringar samt andra exempel på fysisk kontroll.
- n) En uppgift om huruvida alla förklaringar och dokument som begärts har överlämnats.”

4.13.2 Denna revisionsberättelse bygger på den utförliga revisionsberättelse som används av revisionsföretag i Tyskland. Om den tillämpas i hela Europa torde både kvaliteten på den lagstadgade revisionen och den granskade enhetens uppföljning av revisionen förbättras. EESK stöder denna revisionsberättelse.

4.14 Artikel 24 – Revisionskommitténs tillsyn av lagstadgade revisioner Artikel 25 – Rapportering till myndigheter som har ansvar för tillsyn av företag av allmänt intresse

4.14.1 Artiklarna 24–25 överensstämmer med EESK:s yttrande om grönboken.

KAPITEL V: Rapportering om insyn och öppenhet av lagstadgade revisorer samt dokumentering

4.15 Artiklarna 26–30

4.15.1 Kapitel V överensstämmer med EESK:s yttrande om grönboken.

AVDELNING III: VAL AV LAGSTADGADE REVISORER AV FÖRETAG AV ALLMÄNT INTRESSE

4.16 Artikel 31 – Revisionskommitté

”1. Revisionskommittén ska bestå av icke arbetande ledamöter av den granskade enhetens förvaltningsorgan och/eller ledamöter av dess kontrollorgan, och/eller av ledamöter utsedda av den granskade enhetens bolagsstämma.

Minst en ledamot av revisionskommittén ska ha revisionskompetens och minst en ledamot ska ha redovisnings- och/eller revisionskompetens. Samtliga ledamöter ska ha kompetens som är relevant för den sektor som den granskade enheten är verksam inom.

En majoritet av ledamöterna av revisionskommittén ska vara oberoende. Ordföranden ska utses av kommitténs ledamöter och ska vara oberoende.”

4.16.1 Punkt 1 är helt i överensstämmelse med rekommendationerna i EESK:s yttrande om grönboken, under förutsättning att ”samtliga ledamöter” tolkas som ”kommittén som helhet”.

4.16.2 I punkt 5 ges en utförlig beskrivning av revisionskommitténs ansvarsuppgifter. EESK föreslår ytterligare två ansvarsuppgifter: godkännande av revisionsplanen, inbegripet tillhandahållande av revisionsrelaterade tjänster, och godkännande av de tillhörande budgetarna.

4.17 Artikel 32 – Val av lagstadgade revisorer

”2. Revisionskommittén ska överlämna en rekommendation om val av lagstadgad revisor. Rekommendationen ska innehålla minst två alternativa valmöjligheter och revisionskommittén ska vederbörligen motivera vilken revisor den föredrar.

3. Rekommendationen från revisionskommittén ska utarbetas enligt ett urvalsförfarande som anordnas av den granskade enheten. Urvalsförfarandet ska uppfylla följande kriterier:

- a) Den granskade enheten får inbjuda alla lagstadgade revisorer att lämna anbud på villkor att minst en av de revisorer som inbjuds att lämna anbud inte erhöll mer än 15 procent av sina totala arvoden från stora företag av allmänt intresse i den berörda medlemsstaten under föregående räkenskapsår.
- b) Den granskade enheten får välja metod för att kontakta de lagstadgade revisorer som inbjuds att lämna anbud.
- c) Den granskade enheten ska utforma de upphandlingsspecifikationer som ska tillämpas av den granskade enheten i bedömningen av de anbud som lämnas in av de lagstadgade revisorerna.
- d) Den granskade enheten får själv fastställa det urvalsförfarande som ska tillämpas och får föra direkta förhandlingar med intresserade anbudsgivare under förfarandets gång.
- f) Den granskade enheten ska bedöma de anbud som lämnas in av de lagstadgade revisorerna i enlighet med de kriterier som anges i specifikationerna.
- g) Den granskade enheten ska kunna visa för den behöriga myndigheten att urvalsförfarandet har genomförts på ett rättvist sätt.

5. Om förvaltnings- eller kontrollorganets förslag skiljer sig från revisionskommitténs rekommendation ska skälen till att revisionskommitténs rekommendation inte har följts anges i förslaget.

6. Om företaget av allmänt intresse är ett kreditinstitut eller ett försäkringsföretag ska förvaltnings- eller kontrollorganet lägga fram sitt förslag till den behöriga myndigheten.

10. För att underlätta den granskade enhetens uppgift att anordna ett urvalsförfarande för val av lagstadgad revisor ska EBA, Eiopa och Esma utfärda riktlinjer.”

4.17.1 Oberoende av hur länge revisionsuppdraget pågår kan sådana riktlinjer vara användbara för stora företag av allmänt intresse, men i sin nuvarande form är de alltför normativa när det gäller små och medelstora företag. Dessa företag följer ofta inte förfarandet under a) och anlitar vanligtvis revisionsföretag som är mindre än de fyra största. Små och medelstora företag kommer att uppleva att de har den frihet som anges i b) och d). Dessa företag utformar ofta inte formella upphandlingsspecifikationer, använder sig kanske sällan av anbuds-förfaranden och känner inte att de är skyldiga att förklara sig inför de behöriga myndigheterna. Punkt 5 ska inte tillämpas på små och medelstora företag. Dessa regler är utformade för banker, inte för små och medelstora företag. Små och medelstora företag kommer inte att behöva input från den mängd institutioner som anges i punkt 10 för att sköta sina affärer.

4.17.2 Det finns ett krav om att inbjudan att lämna in anbud ska skickas till minst ett revisionsföretag förutom de fyra största. Detta kan ge de mindre revisionsföretagen tillgång till större kunder. Det är dock tydligt att detta innebär en rad problem för de mindre revisionsföretagen, eftersom de tillsammans bara har tillräckliga resurser för att lämna in anbud i ett begränsat antal fall.

4.18 Artikel 33 – Revisionsuppdragets varaktighet

”1. Första gången ett företag av allmänt intresse väljer en lagstadgad revisor för ett revisionsuppdrag ska uppdraget vara i minst två år. Företag av allmänt intresse får förnya detta revisionsuppdrag endast en gång. Den sammanlagda maximala varaktigheten av dessa två uppdrag får inte överstiga sex år. Om två lagstadgade revisorer fortlöpande anlitas under sex år får varje lagstadgad revisors eller revisionsföretags uppdrag uppgå till högst nio år.”

4.18.1 I yttrandet om grönboken stödde inte kommittén ett obligatoriskt byte av lagstadgade revisorer. Vi föreslog istället en obligatorisk ny upphandling av kontraktet vart sjätte till åttonde år. Kommittén står fast vid denna ståndpunkt efter noggrant övervägande av de nya förslagen, men vi välkomnar andra bestämmelser i förordningen.

4.18.2 Eftersom den huvudansvariga revisorn ska bytas ut efter sju år (se punkt 4 nedan) föreslår EESK att den obligatoriska nya upphandlingen också ska äga rum efter sju år. En fråga som diskuteras är om den lagstadgade revisor som innehar uppdraget ska ha en fast uppdragsperiod på sju år. I många medlemsstater utses en ny lagstadgad revisor varje år, och förordningen bör lämna utrymme för detta förfarande även i fortsättningen. Följaktligen bör det finnas flexibilitet när det gäller den sjuåriga uppdragsperioden, men det bör vara obligatoriskt att göra en ny anbudsinfordran när någon har innehaft uppdraget kontinuerligt i sju år. Vi vill framhålla att förfarandena

måste vara öppna när den obligatoriska upphandlingen inleds på nytt och att den behöriga myndigheten, när det gäller kreditinstitut, måste godkänna resultatet.

”4. Den revisor eller de revisorer som är huvudansvariga för utförandet av en lagstadgad revision ska bytas ut från uppdraget när en period på sju år har förflutit. Den lagstadgade revisorn ska inrätta en lämplig gradvis rotationsmekanism med avseende på personer med höga befattningar som deltar i en lagstadgad revision.”

4.18.3 Denna rotationsmekanism stöddes i EESK:s yttrande om grönboken, men gradvis rotation av resten av revisionsmedarbetarna bör avgöras av den lagstadgade revisorn.

4.19 Artikel 34 – Lagstadgade revisorers entledigande och avgång

AVDELNING IV: ÖVERVAKNING AV LAGSTADGADE REVISORER ELLER REVISIONSFÖRETAG SOM UTFÖR LAGSTADGAD REVISION AV FÖRETAG AV ALLMÄNT INTRESSE

KAPITEL I: Behöriga myndigheter

4.20 Artiklarna 35–39

4.20.1 EESK stöder bestämmelserna om de behöriga myndigheterna.

KAPITEL II: Kvalitetssäkring, utredningar, marknadsövervakning, beredskapsplanering och insyn i de behöriga myndigheterna

4.21 Artiklarna 40–44

”De behöriga myndigheterna ska bland annat utföra följande uppgifter:

— Utföra kvalitetssäkringskontroller av lagstadgade revisioner.

— Genomföra utredningar av lagstadgade revisioner i syfte att upptäcka, korrigera och förebygga oriktiga lagstadgade revisioner av sådana företag.

— Övervaka utvecklingen på marknaden för lagstadgad revision.

— Regelbundet övervaka möjliga hot mot den fortsatta driften av stora revisionsföretag, inklusive risker till följd av hög koncentration. Stora revisionsföretag ska vara skyldiga att upprätta beredskapsplaner för att hantera sådana hot.”

4.21.1 Förslaget om att de behöriga myndigheterna ska samarbeta med de största revisionsföretagen inom varje jurisdiktion vid utarbetandet av beredskapsplaner överensstämmer med EESK:s yttrande om grönboken.

KAPITEL III: Samarbete mellan behöriga myndigheter samt förbindelser med tillsyns myndigheter på unionsnivå

4.22 Artiklarna 45–56

a) Förordningen kräver ett EU-täckande samarbete mellan de behöriga myndigheterna inom ramen för Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma), som således tar över ansvaret för den befintliga EU-omfattande samarbetsmekanismen under ledning av Europeiska gruppen av tillsynsorgan för revisorer (Egaob).

Esma ska också utfärda riktlinjer om olika frågor, t.ex. innehåll i och presentation av revisionsberättelser samt den kompletterande revisionsberättelse som ska lämnas till revisionskommittén, revisionskommittéernas tillsynsverksamhet samt utförandet av kvalitetssäkringskontroller.

b) Under överinseende av Esma ska en ’frivillig’ europeisk kvalitetsscertifiering införas i syfte att öka synligheten för, erkännandet av och anseendet för alla revisionsföretag som utför högkvalitativa revisioner av företag av allmänt intresse.”

4.22.1 EESK ställer sig bakom detta förslag.

KAPITEL IV: Samarbete med revisorer från tredjeländer och med internationella organisationer och organ

4.23 Artiklarna 57–60

”De behöriga myndigheterna och Esma får endast ingå samarbetsavtal om utbyte av information med behöriga myndigheter i tredjeland om den utlämnade informationen omfattas av garantier om tystnadsplikt och på villkor att reglerna om uppgiftsskydd uppfylls.”

4.23.1 EESK ställer sig bakom förslagen i kapitel IV.

AVDELNING V: ADMINISTRATIVA SANKTIONER OCH ÅTGÄRDER

4.24 Artikel 61 – Administrativa sanktioner och åtgärder

4.25 Artikel 62 – Sanktioneringsbefogenheter

”1. Denna artikel ska tillämpas på överträdelse av de bestämmelser i denna förordning som anges i bilagan.

2. De behöriga myndigheterna ska ha befogenhet att utfärda minst följande administrativa åtgärder och sanktioner:

b) Ett offentligt utlåtande på de behöriga myndigheternas webbplats som anger vem som är skyldig till överträdelsen och dess art.

f) Administrativa böter på upp till två gånger beloppet för den vinst som erhållits eller de förluster som undvikits genom överträdelsen.

g) I fråga om en fysisk person, administrativa böter på upp till 5 000 000 euro.

h) I fråga om en juridisk person, administrativa böter på upp till 10 procent av företagets totala årsomsättning under det föregående räkenskapsåret.”

4.26 Artikel 63 – Effektiv tillämpning av sanktioner

”1. När de behöriga myndigheterna fastställer typ av administrativa sanktioner och åtgärder ska de beakta alla relevanta omständigheter, inklusive följande:

- a) Överträdelsens allvarlighetsgrad och varaktighet.
- b) Den ansvariga personens grad av ansvar.
- c) Den ansvariga personens finansiella ställning.
- d) Omfattningen av erhållen vinst eller undvikande av förluster.”

4.27 Artikel 64 – Administrativa sanktioner och åtgärder

”Alla administrativa åtgärder och sanktioner som utfärdats för överträdelser av denna förordning ska offentliggöras utan onödigt dröjsmål. Offentliggörandet ska minst innehålla vilken typ av överträdelse det rör sig om och vilka som begått den, om offentliggörandet inte innebär ett allvarligt hot mot stabiliteten på de finansiella marknaderna.”

4.28 Artikel 65 – Överklagande

4.29 Artikel 66 – Rapportering av överträdelser

4.29.1 EESK föreslog i sitt yttrande om grönboken att ett yrkesmässigt disciplinärt organ skulle inrättas i varje medlemsstat. EESK stöder dessa förslag. De utgör i praktiken en grund för att namnge och peka ut dem som begår överträdelser.

AVDELNING VI: DELEGERADE AKTER, RAPPORTERING SAMT ÖVERGÅNGS BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

4.30 Artiklarna 68–72

4.30.1 En övergångsordning införs för ikraftträdandet av skyldigheten att byta revisionsföretag, kravet på urvalsförfarande för val av revisionsföretag samt etablering av revisionsföretag som endast tillhandahåller revisionstjänster.

4.31 BILAGA: I. Överträdelser av lagstadgade revisorer eller huvudansvariga revisorer

De överträdelser som avses gäller främst förfaranden och administration i samband med intressekonflikter, organisatoriska eller operativa krav, utförandet av lagstadgad revision, revisionsberättelser, bestämmelser om offentliggörande, utseende av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag av företag av allmänt intresse samt kvalitetssäkring. Det framgår inte hur försummelser i revisionen (såsom nyligen när det inte fick några följder att JP Morgan hade misskött kundernas finanser) ska hanteras enligt dessa bestämmelser.

4.32 BILAGA: II. Överträdelser av företag av allmänt intresse

De överträdelser som avses gäller val av lagstadgade revisorer eller revisionsföretag.

Bryssel den 26 april 2012

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Staffan NILSSON

BILAGA

till yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Följande punkt i facksektionens yttrande ändrades i enlighet med det ändringsförslag som antogs av plenarförsamlingen, men fick minst en fjärdedel av rösterna (artikel 54.4 i arbetsordningen):

Punkt 3.1.8:***"Nya bestämmelser beträffande behöriga myndigheter***

EESK stöder inrättandet av behöriga myndigheter i medlemsstaterna med uppgift att fungera som oberoende nationella lagstiftnings- och tillsynsorgan samt Esmas nationella motparter. Om det redan finns välfungerande behöriga oberoende organ för tillsyn av revisorer i medlemsstaterna anser dock EESK att dessa organ bör omfattas av den nya tillsynsramen och inte ställas utanför."

Resultat av omröstningen:

För: 88

Emot: 60

Nedlagda röster: 37
